

۲۰۱۸/۰۴/۲۲

دوکتور محمد ظاهر عزیز

۲۲ اپریل، روز جهانی زمین

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کار اند
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

زمین زاد گاه و جایگاه عالم بشریت، زمین، ستاره پرفیض و زیبای کاینات است که در ظلم و تعدی ظالم ترین باشندگان خود که انسان نامیده می شود قرار گرفته و هر روز در بربادی و تخریب آن از هزار ها نیرنگ و کوشش استفاده می نمایند تا زادگاه خود را خرابتر، آلوده تر و چتل تر سازند. از منابع عظیم زمین استفاده های نامعقول و ناروا می نمایند و دیگر باشندگان زمین، حیوانات بحری و زمینی را می کشند و خود شان در تباهی زادگاه خود هر روز مصروف اند.

از منابع بزرگ زمین استفاده های سو و نادرست می نمایند، اما نمی دانند و یا نمی خواهند بدانند که این منابع در حال تخریب و نابودی کامل قرار دارند و به زودی تمام می شوند و باز سازی دوباره آنها قطعاً وجود ندارد. انسانهاست که زادگاه خود را به اصطلاح وطن ما سرکل و بینی بریده ساخته اند یعنی اینکه سطح زمین و فضای آنرا زهر آلود ساخته اند و جنگلات و درخت های آنرا که در زیبایی زمین از قرنها تا حال نقش داشته قطع می نمایند.

امروز، روز جهانی زمین است و مراد از تجلیل این روز تنها یاد آوری از سخاوت و غنای عظیم زمین که در قلب خود جا داده است و در طول ملیونها قرن به باشندگان خود با لطف بخشیده است نیست، بلکه مراد حفظ هست و بود همه باشندگان زمین و خاصتاً انسانهاست که در خطر بزرگ و بی اعتنائی خاص باشندگان زمین، خود شان قرار گرفته اند و اگر به صورت جدی و هوشیارانه برای حفظ آنچه در خاک، آب و هوای زمین است توجه صورت نگیرد، تباهی بار آرد چونکه در صورت ویرانی و خرابی این ستاره زیبا، بازگشت به اصل غنای آن، وجود ندارد.

نگاه اسلام به طبیعت و محیط زیست اعم از جاندار و بی جان، عاطفی، اخلاقی، معنوی و هدایت گرانه است و بر خورداری از مواهب طبیعی نیز بر پایه اصول متین، عادلانه، حکیمانه، متوازن و سازنده استوار گردیده است. از سوی دیگر، در دین اسلام قانون لاضرر (لاضرر و لا ضرر فی الاسلام) وجود دارد که بر طبق آن ضرر و زیان

زدن به شخص یا اشخاص دیگر به هیچ وجه روا نیست. اما مسلمانها نیز مانند دیگر باشندگان زمین در تخریب آب، هوا و سطح زمین مانند دیگران نقش جدی و تخریب کننده دارند و از توصیه های دین خود یاد نگرفته اند.

همه میدانیم که کره زمین، این ستاره کوچک و زیبا، محل زندگانی انسانها و زنده جانها چه حیوان، ماهی ها و نباتات در خاک و آب و هوا، امروز در معرض خطر بزرگ، حتی تباهی ظاهر و چشم دید واضح، قرار گرفته است. این خطر ناشی از بی حرمتی ما به زاد گاه ما یعنی زمین و استفاده، نا درست و نا معقول از منابع زمین است. استفاده عظیم و نادرست از منابع زیر زمینی، به کار بردن فابریکه های ناپاک که در افزایش کاربن دای اکساید تأثیر دارد، انداختن مواد کمیایی، فاضلات و مواد فابریکه ها و انواع پلاستیک و حتی دور انداختن مواد کشنده و فاضله هایی اتمی در خاک، دریا ها و ابحار زمین، این منابع زندگانی انسانی، حیوانی و نباتات را آلوده ساخته و خطر بزرگ را در سطح جهانی متوجه محیط زیست نموده است. کوتاه اینکه انسانها در تخریب یگانه محل زندگی خود نقش اساسی و سازنده دارند. مخرب بزرگ زمین انسانها اند نه حیوانات بحری و روی زمین. انسانها بم های زهر آلود و اتمی ساختند و آنها رابه روی زمین انداختند و آزمایش کردند، انسانها دل زمین را پاره، پاره نمودند و ثروت زمین را با بی رحمی و نادرست بیرون آوردند حتی روی زمین را با این اعمال آلوده نمودند. انسانها سبزه و درختان زمین را تخریب کردند، بریدند و حیوانات را کشتند و تباہ نمودند. پس انسانها در تباہی زادگاه خود شان دست قوی دارند و اگر به زودی چاره ای نسازند، تباہی کامل همه باشندگان حتمی خواهد بود.

تأثیرات اوضاع طبیعی و آلودگی های جهانی در کشور ما، افغانستان:

باید بپذیریم که ساحة ارضی کشور ما در تحت پوشش و یا پرده طبیعی و مصنوعی قرار ندارد و نخواهد داشت. فلذا، از تغییرات اوضاع طبیعی کره زمین متأثر شده و علایم آن به صورت واضح در تغییر حالت طبیعی کشور ما در هر فصل سال ملاحظه می گردد. خشک سالی ها، عدم برف و بارندگی کافی و متوازن در مناطق مختلف کشور و یا برفباری شدید و سرازیر شدن سیلابهای ناگهانی بنابر بارانهای شدید موضعی که گاهی اسباب ویرانی و تخریبات شدید را بار آورده است، از علایم تغییر آب و هوا و تخریب محیط زیست در سطح جهان و در افغانستان است. استفاده از بم های زهر آلود از طرف روسها و امریکایی ها از سال ۱۹۷۹ میلادی تا امروز، عدم توجه افغانها در جهت حفظ محیط زیست و تغییر حالت طبیعی جهانی کشور ما را نیز در خطر بزرگ تخریب روی زمین، آب و هوای وطن قرار داده است، با تفصیل کوتاه ذیل:

۱- آلوده گی هوا و بی نظافتی در شهر های بزرگ افغانستان.

آنهایی که در شهر های بزرگ وطن ما خاصاً در کابل زندگی می نمایند، به خوبی مطلع اند که محیط زیست باشندگان این شهر، آلوده زهر آلود و کاملاً ناپاک است که برای زندگی همه خاصاً برای اطفال و بزرگسالان نهایت خطر ناک می باشد. این حالت که ناشی از عدم توجه حکومت در طول سالهای چند و باشندگان این شهر به وجود آمده است، عواقب نهایت پر خطر در قبال دارد. تعداد زیاد موتر های کهنه، استفاده از مواد سوخت نا پاک، عدم توجه حکومت و بلدیہ ها، نبودن قوانین حفظ محیط زیست، ضعف مسلکی و اداری کامل اداره بنام محیط زیست، توسعه

سرسام آور شهر بدون پلان شهری درست، عدم توجه باشندگان، خاصاً در کابل سبب شده اند که باشندگان آن در یک محیط آلوده از حد زیاد و در یکی از شهر های ناپاک روی زمین که هیچ نوع روش زندگی مناسب از طرف باشندگان آن و مسوؤلان دولتی مراعات نمی گردد، زندگی می نمایند. باید بدانیم که حالت فعلی این شهر آلوده از آب و هوای ناپاک، اما آینده های نزدیک این شهر زهر آلود و حتماً به مراتب بیشتر از این کشنده تر خواهد بود.

۲. استفاده نادرست از آب دریا ها و آب زیر زمینی در افغانستان.

بنابر عدم ستراتیجی و برنامه های انکشافی معقول و متوازن ملی در افغانستان و نبود قوانین حفظ محیط زیست در طی سالهای اخیر، ما هیچ گاهی از منابع آبی دریایی افغانستان برای انکشاف زراعت و حفظ محیط زیست در کشور ما استفاده نتوانستیم. اما با استفاده از تکنالوجی امروز و در عدم قوانین و ضعف دستگاه اداری حکومتی، مردم در کابل و همه نواحی افغانستان برای استفاده های نادرست از آبهای زیر زمینی که من این منبع بزرگ ملی را خون قلب و رگهای زمین کشور میدانم، دست زده اند. نادانی از این حقیقت که منابع آب زیر زمینی در کشور با ارزشتر از هر غنای زیر زمینی بوده و مال همه مردم کشور است و در صورت استفاده غیر علمی، به زودی تمام خواهند شد.

۳. تباهی و قطع جنگلات در افغانستان.

از سالهای چند بنابر اداره نادرست حکومتی و فساد اداری، جنگلات افغانستان در شرق و غرب کشور مورد تعرض و نابودی قرار گرفته اند. این حالت نه تنها در ادامه خشک سالی کمک میکند، بلکه علاوه از نقص مادی و تخریب محیط زیست، اسباب سرازیر شدن سیل های منطقه ای و نابودی خاک مفید را که در طول قرنهای ایجاد شده است، میگردد. بدون آشنایی کامل به خطر تباهی کامل جنگلات افغانستان از طرف باشندگان محلی، قطع نا درست جنگلات و فروش چوب به کشور های همسایه بدون فهم این حقیقت که این منبع بزرگ به زودی تباه خواهد شد و در خشک سالی محل نیز تأثیر جدی خواهد داشت، این نوع تخریب هنوز به شدت ادامه دارد.

برای جلوگیری از تخریب بیشتر محیط زیست در کشور و بهبود حالات فعلی و سهمگیری فعال و هوشیارانه در حفظ زمین، ما به اقدامات فوری، کوتاه مدت و طویل المدت زیر ضرورت شدید داریم:

الف: به کمک مالی و سهمگیری سازمانهای وابسته و مسوؤل ملل متحد و کشور های دوست، طرح، تصویب و به کار بردن پالیسی ملی حفظ محیط زیست و طرح پالیسی ساینس و تکنالوجی که حفظ محیط زیست یکی از اجزای پالیسی ملی ساینس و تکنالوجی در کشور خواهد بود. پالیسی ساینس و تکنالوجی تنها مسایلی مربوط به محیط زیست را در بر نخواهد داشت، بلکه کشور را در انکشاف ساینس و تکنالوجی، مسایلی مربوط به امور صحتی، انکشاف زراعت و در نهایت تأسیس موسسه عالی تحقیقات ساینس و تکنالوجی که شامل بر تحقیقات علمی بر مسایل محیط زیست نیز خواهد بود، حکومت و مردم وطن ما را کمک خواهد کرد.

ب: تطبیق عاقلانه قانون حفظ محیط زیست از طرف دستگاه خواب برده محیط زیست که محض به نام است.

ج: توجه فزاینده برای حفاظت محیط زیست و رشد دوامدار اقتصادی و اجتماعی از طریق شامل نمودن محافظت محیط زیست در اهداف آموزشی و نصاب تعلیمی معارف به صورت عموم و به صورت خاص در اهداف آموزشی و نصابهای تعلیمی تمامی مکاتب تخنیک و مسلکی.

ه: سهمگیری رسانه های اجتماعی دولتی و غیر دولتی در آشنایی افکار عمومی جامعه ما در جهت حفظ محیط زیست نهایت مهم و مؤثر است. ایجاب می نماید که برنامه های قابل فهم در آشنایی مردم بر اهمیت نگهداشت محیط زیست تدوین و از طرف رسانه ها همواره نشر و پخش گردد.

محیط زیست محیط زندگانی و خانه همه اتباع افغانستان است. ما برای زندگی بهتر و آبرو مندانه تر در حفظ آن وظیفه وجدانی و ایمانی داریم.

